Gemi Acente Ücretleri ve Liman Sahaları Hakkında Yazı

19.02.2022 Tarihli 72068366 Sayılı Yazı - 966047 Sayılı Yazı - 172185 Sayılı - Gemi Acente Ücretleri ve Limanlar Hakkında Yazı

T.C. TİCARET BAKANLIĞI Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-21558579-166.99[GGM-07]- **Konu :** Acente Ücretleri Hk

19.02.2022 / 72068366 DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 10.02.2022 tarihli 0276 sayılı yazınız.

Bakanlığımızca yapılan tüm düzenlemelerde öngörülen her türlü vergi, resim, harç ve ücretler Türk Lirası üzerinden düzenlenmiştir. Söz konusu yazınızda sözü edilen hizmetler ise Bakanlığımızın yetkisinde bulunmayan ve işletmeler/işletici kuruluşlar tarafından serbest piyasa koşullarında belirlenerek hizmet alanlardan tahsil edilen ücretler arasında yer almaktadır. Bu itibarla, Bakanlığımız görev ve yetki alanında yer almayan ücretlerin niteliği hakkında Bakanlığımızca bir düzenleme yapılması mümkün bulunmamaktadır.

Bilindiği üzere, Genel Müdürlüğümüzün 09.03.2000 tarih ve 7617 sayılı talimatı ile tüm Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerine muhatap 23.11.2017/29799029, 26.04.2021/63424348 tarih/sayılı yazılarında, Bakanlığımızca ordino (yük teslim talimat formu) veya yerine geçen belgenin gümrük iş ve işlemlerine müteallik bir yönünün bulunmadığı belirtilerek tüm Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri mezkûr belgenin gümrük idarelerince aranmayacağı yönünde talimatlandırılmıştır. Bu kapsamda, ordino belgesi gümrük işlemlerinde aranmamakta olup gümrük idarelerinin görev ve sorumlulukları dışında özel hukuk alanına isabet etmektedir. Bunun yanında, liman, iskele ve kıyı yapılarının kullanım ücretleri ile taşımacılık faaliyetlerine ilişkin gerektiğinde taban ve tavan ücret tespit etme ve uygulamasını denetleme görevi 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına (Denizcilik Genel Müdürlüğü) verilmiştir. Bu kapsamda, anılan talebinizin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile ilgisi itibarıyla Hazine ve Maliye Bakanlığına yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim .

Ozan DİRİÖZ Bakan a. Daire Başkan V.

Resmi Yazının Orjinal Nüshası için tıklayınız.

T.C. ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI Denizcilik Genel Müdürlüğü

Sayı : E-25270526-155.01.01-172185 **Konu :** Gemi Acenteliği Hizmetleri

MERSİN GÜMRÜK MÜŞAVİRLERİ DERNEĞİNE Mahmudiye Mah. 121. Cd. Metropol Mertim Gökdelen İş Merkezi Akdeniz/ MERSİN

İlgi : 10.02.2022 tarihli 0277 sayılı yazınız.

İlgi yazıda, bölgenizde hizmet veren ve büyük çoğunluğu Türk firmaları olan gemi acentelerinin hizmetleri karşılığı verdikleri konşimentoların bedelini ve en önemlisi depo (demuraj teminat) bedelinin istisnalar hariç döviz (Dolar) olarak talep edildiği, Türk parası verilmesi halinde evrak teslim etmeyip işlemlerin durdurulduğu, sanayici, ithalatçı firmalar veya adlarına temsilcisi Gümrük Müşavirlerinin sırf ödeme için Türk paralarını dövize çevirerek acentelere ödeme yapmak zorunda bırakıldıkları, bu işlem nedeniyle döviz alım satımından dolayı kur farkı banka komisyonu gibi zararlara uğradıkları gibi zaman kaybı da yaşandığı belirtilmiştir.

Aynı yazıda devamla, ülkemizde yaşanan ekonomik sıkıntılar nedeniyle Türk Lirasının değerinin korunması için hükümetimizce gerekli önlem ve tedbirler alınarak Türk Lirasının kullanılması teşvik edilirken gemi acentelerinin hükümetimizin bu politikasının tam tersine ödemeleri döviz olarak talep etmelerinin anlaşılamadığı ve hizmet bedelinin Türk Lirası olarak tahsil edilmesinin sağlanması talep edilmiştir.

Bilindiği üzere 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (p) bendi gereği, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından 10.03.2008 tarih ve 26812 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Gemi Acentelik Hizmetleri Ücret Tarifesine İlişkin Tebliğin 10 uncu maddesi 1 nci bendinde "Gemi acenteliği faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişiler, bu Tebliğde belirtilen esaslar ile ekte sunulan taban ücret tarife cetvellerini uygulamakla yükümlüdür. Bu Tebliğ ekinde belirtilen taban ücretlerden aşağı hizmet alınamaz ve satılamaz. Bu uygulama dışına çıkanlar; diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 87 ve 93 üncü maddelerine istinaden Deniz Ticaret Odaları tarafından

cezalandırılır." hükmü amirdir. Aynı Tebliğin 12 inci maddesinde ise Acentelik hizmetleri ve alınacak taban ücretler Euro olarak belirlenmiştir.

05.03.2021 tarih ve 28224 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Gemi Acenteleri Yönetmeliğinin 11 inci maddesinin (c) fıkrasında "18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (p) bendi uyarınca yayımlanan gemi acenteliği hizmetleri ücret tarifesiyle ilgili tebliğ hükümlerine uymak" hükmü amirdir. Bu hüküm gereği Bakanlığımız, gemi acentelerinin Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanarak yürürlüğe giren Gemi Acentelik Hizmetleri Ücret Tarifesine İlişkin Tebliğine uyup uymadığını denetlemekle yükümlüdür.

Ayrıca, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'a istinaden hazırlanan 02.05.2018 sayılı T.C. Merkez Bankası Sermaye Hareketleri Genelgesi ile acentelik hizmetlerinde döviz kullanımı uygun görülmüştür.

Bilgilerinize rica ederim.

Levent AKBABA Bakan a. Daire Başkanı

Resmi Yazının Orjinal Nüshası için tıklayınız.

T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : E-86766257-045.99-966047 **Konu :** Liman Sahalarında Sunulan Hizmetlere İlişkin Sözleşmeler Hk.

MERSİN GÜMRÜK MÜŞAVİRLERİ DERNEĞİ Mahmudiye Mah. 121. Cad. Metropol Mertim Gökdelen İş Merk. Kat:14 Akdeniz / MERSİN

İlgi : 10.02.2022 tarihli ve 0278 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazınızda, bölgenizde hizmet veren gemi acenteleri tarafından konşimento, tahliye ve depo (demuraj teminat) hizmetlerine ilişkin bedellerin döviz cinsinden talep edildiği belirtilmiş olup işlemler için döviz alımı gerçekleştiren firmaların kur farkından dolayı zarar ettikleri, ayrıca işlem hacminin yüksekliği sebebiyle döviz kurlarının söz konusu durumdan büyük oranda etkilendiği ifade edilerek gemi acentelerinin hizmet bedelini Türk Lirası cinsinden tahsil etmesinin sağlanması talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın 4 üncü maddesinin (g) bendi "Türkiye'de yerleşik kişilerin, Bakanlıkça belirlenen haller dışında, kendi aralarında menkul ve gayrimenkul alım satım, taşıt ve finansal kiralama dahil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, leasing ile iş, hizmet ve eser sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılamaz." hükmünü amirdir.

Öte yandan, söz konusu hükme ilişkin detaylar Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)'in 8 inci maddesinde belirlenmiş olup anılan maddenin yedinci fıkrasında; Türkiye'de yerleşik kişilerin, kendi aralarında akdedecekleri, Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişilerin taraf oldukları hizmet sözleşmeleri, ihracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri, Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışında gerçekleştirecekleri faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri, Türkiye'de başlayıp yurt dışında sonlanan, yurt dışında başlayıp Türkiye'de sonlanan veya yurt dışında başlayıp yurt dışında sonlanan hizmet sözleşmeleri ile Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli konaklama tesislerinde akdedecekleri konaklama hizmet sözleşmeleri dışında kalan danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dahil hizmet sözleşmelerinde, sözleşme bedelini ve bu sözleşmeden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramayacakları hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan; mezkur maddenin on dokuzuncu fıkrasında, dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de bulunan; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin veya ortak kontrol ve/veya kontrolüne sahip bulunduğu şirketler ile serbest bölgedeki faaliyetleri kapsamında serbest bölgelerdeki şirketlerin işveren veya hizmet alan olarak taraf olduğu iş ve hizmet sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmasının mümkün olduğu ifade edilmektedir.

Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)'in 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası kapsamında Bakanlığımızca, gümrüklü liman sahalarında sunulan hizmetler bakımından Türkiye'de yerleşik kişiler arasında akdedilecek iş ve hizmet sözleşmelerinde sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize

endeksli olarak kararlaştırılabilmesine imkan sağlanmıştır.

Bu çerçevede; gümrüklü liman sahalarında sunulan hizmetler kapsamında Türkiye'de yerleşik kişiler arasında akdedilecek iş ve hizmet sözleşmelerinde sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinde veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

Ayrıca anılan Tebliğ'in 8 inci maddesinin yedinci fıkrasının (b) bendi kapsamında, gemi acenteleri tarafından ihracat yüklerine verilen hizmetlere ilişkin olarak Türkiye'de yerleşik kişilerle akdedilecek hizmet sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılabilecektir.

Ancak; gemi acenteleri tarafından yalnızca gümrüklü liman sahalarında ithalat yüklerine verilen hizmetler kapsamında akdedilen hizmet sözleşmelerinde sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür. Gümrüklü liman sahası dışında ithalat yüklerine verilen hizmetlere ilişkin akdedilen hizmet sözleşmelerinde ise sözleşme bedelinin ve diğer ödeme yükümlülüklerinin, anılan Tebliğ'de sayılan diğer istisnaların mevcut olmaması halinde, döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün bulunmamaktadır.

Öte yandan, önerileriniz yapılacak mevzuat çalışmaları kapsamında değerlendirilecektir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Dr. Hakan ERTÜRK Bakan a. Genel Müdür V.

Resmi Yazının Orjinal Nüshası için tıklayınız.